preter esse. utrumque simul. scilicet ut fiat et non sit prescitum. Hic sensus ve-
rus est. Similiter cum dicis deum non potuisse non precisse omne quod fit fal-
sum est. potuit enim facere ut non fieret. et ita non esset prescitum.

39 PReterea queri Utrum scientia dei possit augeri vel minui vel aliquo
solet utrum modo mutari. Utrumque enim videtur posse probari
scientia dei possit augeri vel minui. Utrumque enim videtur posse
probari. quod divina scientia possit augeri vel minui vel mutari
hoc modo probatur. quia potest deus scire quod numquam scit. Est enim aliquis qui
non est lecturus hodie. et tamen potest esse ut legat hodie. puta iste hodie
Respõ e determinatione legere. Sicut et prescit quod non possit adhuc sciri. Potest ergo deus scire hunc
lecturum hodie. potest ergo aliquid scire quod non scit. potest ergo eius scientia augeri
vel mutari. eadem quoque videtur posse minui. Est enim hodie aliquis
lecturus quem deus scit lecturum. at potest esse ut non legat. Ergo potest deus
non scire hunc lecturum. potest ergo non scire aliquid quod scit. Ergo potest minui
eius scientia vel mutari. Ad quod dicimus quia dei scientia omnino immuta-
bilis est nec augeri potest vel minui. Nam ut ait Augustinus in xv.
libro de trinitate. Scientia dei est ipsa sapientia. et ipsa essentia sive substantia dei
quia in illius simplicitate mirabili non est aliud sapere ali-
ud esse. sed quod est sapere hoc est et esse. Ideoque novit omnia verbum que
novit pater. sed ei nosse de patre est sicut esse. Nosse enim et esse ibi
unum est. et ideo pater sicut esse non est a filio. ita nec nosse. Proinde tam-
quam se ipsum dicens. pater genuit verbum sibi equale per omnia. Non
enim se ipsum integre perfecteque dixisset si aliquid minus aut am-
plius esset in verbo eius quam in se ipso. Hic ergo omnino verbum quod pater
non tamen pater est. quia iste filius. ille pater. Sciunt ergo invicem
pater et filius. sed ille gignendo. iste nascendo. Et omnia que
sunt in eorum scientia. in eorum sapientia. in eorum essentia unusquisque
eorum simul videt. non particulatim aut singillatim. velut al-
ternante conspectu hinc illuc. et inde huc. et rursus inde vel
inde in aliud atque aliud. ut aliqua videre non possit nisi non vi-
dens alia. sed omnia simul videt. quorum nullum est quod non semper
videat. et infra. Cuius itaque scientia [illegible]
[illegible] est. ita ut scientia et [illegible]
[illegible] esse quod scire [illegible] omnia scientia [illegible]
[illegible] quod nascitur [illegible]
[illegible] natum est de patre scientia [illegible] auctori-
[illegible] ostenditur scientiam dei omnino invariabilem esse. sic-
[illegible] dei omnino invariabilis est. et quod pater et filius
[illegible] simul omnia sciunt et vident. Sic ergo non potest
[illegible] minui divina essentia. ita nec divina scientia. et tamen
[illegible] posse scire quod non scit. et posse non scire quod scit. quia
[illegible] aliquid esse subiectum esse eius scientie quod non est. et posse non esse
subiectum aliquid quod est sine permutatione ipsius scientie. Oppo-
nuntur An deus possit noviter vel ex tempore scire vel prescire aliquid
Respõ [illegible]dam ita. Si deus potest aliquid scire vel prescire quod
[illegible] scivit et prescivit. potest ergo ex tempore aliquid scire vel
[illegible] quod dominus. potest quidem deus scire vel prescire omne
[illegible] scire. et potest facere quod numquam fiet. potest ergo scire vel
[illegible] numquam fiet. nec est. nec fuit nec illud scit vel
[illegible] neque prescit vel prescivit. quia scientia eius [illegible] de hiis que
sunt vel erunt. et prescientia non est nisi de futuris. et licet
[illegible] scire vel prescire quod numquam est nec erit. non tamen potest
aliquid scire vel prescire ex tempore. potest utique scire vel

prescire quod numquam est nec erit. non illud scivit vel prescivit
ab eterno. sicut non potest incipere scire vel prescire illud. sed ita potest non sci-
re vel prescire. sicut potest non scisse vel prescisse ab eterno. Si enim dicas
eum non posse scire vel prescire que ab eterno non scivit vel prescivit. id est
ita que ab eterno non scivit vel prescivit quin utrumque simul esse pos-
sit falsum est. Similiter dicas eum posse non scire vel prescire que ab
eterno non scivit vel prescivit. id est habere potentiam sciendi vel presci-
endi ab eterno. et tamen aliquid nec illud tamen prescitum est vel futurum ve-
rum est. non potest ergo noviter vel ex tempore velle aliquid. et tamen potest
velle quod numquam voluit. Utrum deus possit plura scire quam scit
Tamen a quibusdam dicitur deus posse plura scire quam sciat. quia potest
scire omnia que scit. et preter aliqua facere que numquam erit. et illa potest
scire. Non enim aliquis incognita facere potest. Si enim omnia faceret que
modo sunt. et aliaquedam faceret que non sunt nec erunt. et illa omnia sci-
ret. pro certo plura sciret quam modo sciat. nec tamen eius scientia augeri
potest. quia hoc totum fieri posset sine mutabilitate scientie. Constat
ergo dei scientiam omnino esse immutabilem. nec augeri posse vel minui
sed ei subtracta possit augeri. Quod videatur adversum illi sententie quoniam [illegible]
ius quod predictum est. scilicet deum esse dominum semper et simul scire omnia
quod deus omnia semper videt et simul. videtur obviare quod
ait Ieronimus super prophetam abacuc. Absurdum est in quo adhuc deducere
dei maiestatem. ut sciat per momenta singula quot culices nas-
cantur. quot ve moriantur. quanta pulicum et muscarum sit multi-
tudo. quot ve pisces natent in aqua. et similia. Non simus tam
fatui adulatores dei ut dum potentiam eius ad ima re-
trudimus in nos ipsos iniuriosi simus eamdem irrationabi-
lium et rationabilium providentiam esse dicentes. Hic videtur dicere Ieronimus Lex
quod deus illorum minimorum scientiam sive providentiam non habeat. Quomodo premissa ver-
quod sic est intelligendum. non omnia simul sciret semper. Ex tali itaque sen- ba ieronimi in-
su illud deum esse novimus ut deum illa alternatim vel per- telligenda sint
ticulariter scire negat. neque per diversa temporum momenta sic
illa cognovit [illegible]
futur[illegible] illis aliusque irrationabilibus
[illegible]
[illegible]
tura quod ipsi cura est de omnibus. providentia quoque eam vi-
de[illegible] quam condidit habet ut habeat unumquodque quod sibi debet
et convenit. sed et specialem providentiam atque curam habet de ra-
tionabilibus de quibus precepta tradidit. eisque recte viventibus
legem prescripsit ac premia promisit. hanc providentiam
curam de irrationabilibus non habet. Ideo apostolus dicit. quia non est cura
deo de bobus. et providet tamen omnibus. et curat. id est gubernat
qui omnibus solem suum oriri facit et pluviam dat [illegible]
itaque deus quanta sit multitudo culicum. muscarum et [illegible]
[illegible] et quot nascantur quot ve moriantur. sed non scit hoc per
momenta singula immo simul et semper omnia. neque ita sci[illegible]
vel eandem habet providentiam irrationabilium et ra[illegible]
eos ventus [illegible] providet irrationabilibus [illegible]
Rationabilibus enim et precepta dedit et ang[illegible]
[illegible] delegavit. Brevissima predicti[illegible]
S[illegible] itaque et tione quorundam. [illegible]
Si incommutabiliter scit deus omnia que fuerunt et [illegible]
tam bona quam mala. prescit quoque omnia futura tam

Aug.
Quid sit predestinatio et quid differat a prescientia.

bona quam mala. predestinatio uero de bonis salutaribus est et de ho
minibus saluandis. ut enim ait aug. in l. de predestinatione sanctorum.
predestinatio est gratie preparatio que sine prescientia esse non potest. potest autem sine predestina
tione esse prescientia. predestinatione quippe deus ea presciuit que fuerat
ipse facturus. sed presciuit deus et que non est ipse facturus. id est omnia ma
la. predestinauit eos quos elegit. reliquos uero reprobauit. id est ad mortem
eternam presciuit peccaturos. An aliquis predestinatorum possit

XL. D.

Aug.

Redestinatorum nullus dampnari uel reproborum saluari
uidetur posse dampnari. nec reproborum aliquis posse saluari.
unde aug. in l. de correptione et gratia. In apocalipsi inquit. tene
quod habes. ne alius accipiat coronam tuam. Si alius non est accep
turus nisi iste perdiderit certus est electorum numerus. id est non potest augeri uel
minui. Ad hoc autem obiciunt quidam nitentes probare nu
merum electorum posse augeri et minui sic. Potest deus non appo
nere gratiam quibus apponit. et potest subtrahere quibus non subtra

Item

hit. quod si fieret. utique dampnarentur. possent ergo dampnari
isti qui tamen saluabuntur. et potest itaque minui electorum numerus.
Ita et potest augeri. quia potest apponere gratiam quibus non apponit. per quam
saluarentur. possent ergo saluari habita gratia. qui tamen sine ea
dampnabuntur. potest itaque augeri numerus electorum. Quibus
respondemus ex ea ratione dandum esse et uerum esse numerum electorum non
posse augeri uel minui. quia non potest utrumque simul esse. scilicet ut
aliquis saluetur et non sit predestinatus. uel ut aliquis predestinatus sit
et dampnetur. Intelligentia enim conditionis implicite ueri
tatem facit in dicto et impossibilitatem in uero. Si uero simpliciter
intelligatur impossibilitas non admittitur. uerum est dici predesti
natus potest non dampnari. et reprobus potest saluari. In his
enim et huiusmodi locutionibus ex ratione dicti diiudicanda est sententia
dictionis. Alia namque fit intelligentia si per coniunctio
nem hec accipiantur dicta. atque alia. si per disiunctionem
ut supra. cum de prescientia agebatur perstrictum est. Sic enim et cum dicitur
predestinatus non potest dampnari intelligitur ita. id est non potest esse ut
predestinatus sit et dampnetur. [illegible] coniuncti intel
[illegible] falsum est si disiuncti [illegible] non
posse dampnari que dicitur [illegible] enim non
esse predestinatus et ita dampnaretur. Quod in adhuc inter quoniam
Ceterum tamen adhuc instant. et per coniunctionem argumen
tando ita procedunt. Non inquiunt potest esse ut aliquis pre
destinatus sit et dampnetur. Vtrumque istorum simul esse non
sed alterum horum non potest non esse. scilicet quin iste sit predestinatus. Ab
[illegible] enim predestinatus est et non potest modo non esse predestinatus. Cum ergo
[illegible]ibile sit simul utrumque esse et impossibile sit alterum non
[illegible] dicitur non posse alterum esse. scilicet ut dampnetur. Quod si ergo non potest
dampnetur nec saluetur. In hac questionis solutione mallem
[illegible]os audire quam docere. Dominus tamen de prescientia simile posse
[illegible] questionem. Id tamen hic quoniam ibi unam faciamus respon
[illegible] determinando fore illa continetur tota hec
[illegible]le est alterum non esse. scilicet quin iste modo sit predestina
[illegible] iste predestinatus est. Distinguere debemus enim
[illegible] potest modo non esse predestinatus. uel non potest modo [illegible]
[illegible] enim et coniunctim et disiunctim intel[illegible]
[illegible] ab eterno sit predestinatus et modo non sit predestinatus
non potest esse simul ut sit predestinatus et non sit predestinatus. sed

tamen potuit esse ab eterno quod non esset predestinatus. et potuit ab
eterno non esse predestinatus. et sic ab eterno deus potuit eum non predes
tinare ita conceditur a quibusdam quod et modo potest deus eum non predes
tinasse ab eterno. ergo potest deus non predestinasse eum. ergo potest iste non
fuisse predestinatus. Si uero non fuisset predestinatus. nec esset pre
destinatus. ergo potest modo non esse predestinatus. Ita et de prescientia et presci
tis dicitur quod in actionibus uel operationibus dei et hominum nullate
nus conceditur. Exigentiam aliqui factum est uel dictum non conceditur quod
possit non esse immo impossibile est non esse uel non fuisse quod factum est uel
dictum referentes possibilitatem uel impossibilitatem ad ipsam
rem existentis. Cum uero de prescientia uel predestinatione dei agitur
possibilitas uel impossibilitas ad potentiam dei refertur
que semper eadem fuit et est. quia prescientia et predestinatio et po
tentia unum in deo est. Quid sit reprobatio dei in quibus consi
Cumque predestinatio deratur et quid sit predestinationis effec
sit gratie preparatio. id est diuina electio qua tu
elegit quos uoluit ante mundi constitutionem ut ait apostolus
Reprobatio econuerso intelligenda est prescientia iniquitatis quorundam
et preparatio dampnationis eorundem. Sicut enim predestinationis
effectus illa gratia est qua in presenti iustificamur atque ad rec
te uiuendum et in bono perseuerandum adiuuamur. et illa qua
in futuro beatificabimur. ita reprobatio dei qua ab eterno non eligen
do quosdam reprobauit secundum duo consideratur. quorum alterum
prescit et non preparat. alterum prescit et preparat. scilicet eternam penam. Vnde
aug. ad prosperum et hylarium. Hinc regula inconcusse tenen
da est. peccatores in peccatis prescitos esse non preparatos penam
autem esse preparatam. Preparauit enim deus ut ait aug. in l. de bono
perseuerantie in prescientia sua quibus uoluit bona sua et
quibus eque donat procul dubio se donaturum esse presciuit
Preparauit enim deus ut ait fulgentius malis ignem eternum. il
lis utique quos iuste preparauit ad luenda supplicia. ne
tamen preparauit ad facienda peccata. Preparauit enim deus quod diuina equi
tas redderet. non quod humana iniquitas admitteret. Non enim sic
[illegible] ad iustitiam percipienda. sic preparauit
[illegible] quidam. quia puritatis [illegible]
quam fuit [illegible] predestinatio dei que prescientia
beneficiorum dei quibus certissime liberantur quicumque
reprobatio dei prescientia malitie in quibusdam non fin
[illegible] et preparatio pene non terminande. et sic predestinatio
est gratie appositio ita reprobationis eterne quosdam effectus esse i
duratio. Nec obdurat deus ut ait aug. ad sixtum
impertiendo malitiam. sed non impertiendo gratiam. [illegible]
digni sunt. Quibus enim non impertitur non digni sunt non me
ruerunt ut non impertiatur hoc digni sunt hoc meruerunt
ait. Cui uult miseretur deus et quem uult indurat
secundum iam appellans predestinationem. et precipue
eius effectum. id est gratie appositionem. obdurationem uero g[illegible]
nem. Non enim ut ait aug. ad simplicianum intel[ligendum]
est quod ait deus ita indurat quasi quemquam peccare co[gat]
quibusdam [illegible] operibus misericordiam iustificationis sue non
et ob hoc eos obdurare dicitur. quia non eorum miseretur. non quia
ut peccent. Eorum autem non miseretur quibus gratiam non
benda equitate occultissima. et ab humanis sensibus

hic dicit quid sit predestinationis effectus

h[ic] secundum que consideretur reprobatio

Fulgentius

Aug.
Quod obduratio quidam
est effectus reprobationis
et in deus dicatur
dicatur obdurare

Aug.